

Päivitetty 22.2. 10:06, julkaistu 22.2. 10:05

Mielipide: Biodiesel palasi polulleen

Alkuvuoden biotalousuutinen oli Kemin biodiesel. Jo kuopattu hanke nousi kuin tarujen feeniks-lintu tuhkasta. Vapo oli hylännyt biodieselin vuonna 2014. Nyt hankkeen vetäjäksi tuli kiinalainen bioenergian yhtiö Kaidi.

Pohjoisella puudieselillä on yli kymmenvuotinen polku. Lokakuussa 2005 Ruotsin energiaministeri Mona Sahlin säväytti ympäristöväkeä kautta maailman. Hän ehdotti naapurimaallemme tavoitteeksi irtaantua fossiilisesta öljystä 2020 mennessä.

Tavoite perustui analyysiin, jonka taustalla oli Ruotsin kuorma-autoteollisuus. Analyysin päätulos oli, että pohjoisten metsien maan kannattaa keskittyä sellaiseen polttonesteeseen, jonka raaka-aineeksi käy omien talousmetsien puu. Analyysi käy myös Suomeen.

Kemistit suosivat päälinjaksi dieseliä, joka sopii paitsi henkilöautoihin myös kuormureihin ja raskaisiin työkoneisiin. Dieselin tekotavaksi tuli Saksassa 1920-luvulla keksitty, alun perin kivihiiltä nesteyttävä Fischer-Tropsch -synteesi. Se nesteyttää myös energiapuun.

Analyysin jälkeen oli vain ajan kysymys, milloin suomalainen metsäteollisuus tarttuu aiheeseen. Maaliskuussa 2007 Stora Enso ja Neste ilmoittivat perustavansa koelaitoksen Varkauteen. Sellutehdas lisätuottaa hakkuutähteestä "biovahaa". Neste loppujalostaa sen puudieseliksi Porvoossa. Stora Enson ja Nesteen yhteishanke eteni vuoteen 2012. EU ei silloin myöntänyt rahoitusta hankkeelle. Hanke kariutui.

Heti Stora Enson ja Nesteen 2007 avauksen jälkeen biodieselin suunnitelmasta kertoi myös metsäyhtiö UPM. Sillä oli oma linjansa. Diesel tehtäkseen Lappeenrannan sellutehtaan mäntyöljystä. EU tulkitsi sellun päätuotteeksi ja mäntyöljyn jätteeksi. Sen mukaisesti Lappeenrannan hanke sai EU:lta toisen sukupolven biorahoituksen. Hanke eteni. Vuonna 2015 huoltoasemille tuli myyntiin biodiesel nimellä BioVerno.

Kolmas biodieselin polku toi Lappiin. Keminmaan kunnan elinkeinokoordinaattorina toiminut Antero Lepojärvi kokosi kesällä 2007 Lapin biodieselyöryhmän. Asiaa valmisteltuaan työryhmä esitteli elokuussa arktisen biodieselin ajatuksen kauppa- ja teollisuusministeri Mauri Pekkariselle. Ministerin palaute oli selvä: "Tervehdin ilolla lupaavaa hankettanne".

Työryhmän taustatyö kannatti, sillä loppuvuodesta 2007 Metsäliitto ja Vapo lähtivät biodieselin kisaan. Ne valitsivat biodieselin paikkakunnaksi Kemin, kolmesta syystä. Metsäliitolla oli siellä jo sellutehdas. Vapo halusi varmistaa raaka-aineen riittävyyden pohjoisella turpeella. Ja Kemissä on satama, mistä laivata biodieseliä maailmalle ja mihin energiapuuta voi tarvittaessa laivata tehtaan raaka-aineeksi.

Metsäliitto luopui Kemin hankkeesta rahasyistä 2012. Vapo yritti sitkeästi vielä kaksi vuotta, mutta tuskaantui lopulta EU:n tempoilevaan tukipolitiikkaan, ja kuoppasi hankkeen. Tässä vaiheessa Kemin biodieselistä kiinnostui kiinalainen yhtiö Kaidi.

Kiinalaisten tulo biodieselin polulle seuraa saumattomasti Pariisin 2015 ilmastokokousta. Kiinahan allekirjoitti ensimmäisen kerran muiden mahtimaiden kanssa yhteisen päätöksen pysäyttää ilmaston lämpeneminen. Kiinalla on ilmeinen tarve esitellä vuoden 2020 ilmastokokouksessa käytännön hankkeitaan, mitkä allekirjoitukseen liittyvät.

Uusiutuviin talousmetsiin pohjaavaa biodieseliä sopii esitellä kansainvälisesti. Kiinassa ei siihen energiapuuta riitä. Meillä sitä riittää.

Veli Pohjonen